

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 9 sierpnia 2012 r.

Poz. 3924

UCHWAŁA NR XVIII/167/12 RADY MIEJSKIEJ W RADŁOWIE

z dnia 1 czerwca 2012 r.

w sprawie uchwalenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Radłów

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), art. 11 ust. 3, art.11a w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r., Nr 106, poz. 1002, z późn.zm.), po zaopiniowaniu przez Powiatowego Lekarza Weterynarii, Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Tarnowie, dzierżawców obwodów łowieckich - Rada Miejska w Radłowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Radłów”, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Radłowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Piotr Kapera

Załącznik
do Uchwały Nr XVIII/167/12
Rady Miejskiej w Radłowie
z dnia 1 czerwca 2012 r.

**Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt
na terenie Miasta i Gminy Radłów**

WYJAŚNIENIE POJĘĆ

Ileokroć w niniejszym Programie pojawia się odniesienie do:

- **GMINY** – należy przez to rozumieć gminę Radłów,
- **BURMISTRZA** – należy przez to rozumieć Burmistrza Radłowa,
- **URZĘDU MIEJSKI** – należy przez to rozumieć Urząd Miejski w Radłowie,
- **SCHRONISKA DLA ZWIERZĄT** – należy przez to rozumieć Azyl dla psów i kotów w Tarnowie ul. Cmentarna , 33-100 Tarnów
- **WŁAŚCICIELA** – należy przez to rozumieć osobę, będącą mieszkańcem gminy Radłów, posiadającą zwierzę lub zwierzęta, o których mowa w Programie,
- **OPIEKUNA** – należy przez to rozumieć osobę, która sprawuje nadzór i opiekę nad zwierzęciem lub zwierzętami na terenie gminy Radłów,
- **PRZEDSTAWICIELA ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ** – należy przez to rozumieć osobę, która działa i sprawuje opiekę nad zwierzęciem lub zwierzętami z upoważnienia Organizacji Społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt,
- **USTAWY** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2011 Nr 230, poz.1373).

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

W aktualnym stanie prawnym, działania mające na celu opiekę nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt wchodzi w zakres zadań własnych gmin.

- Ustawa z dnia 1 lipca 2011 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011 Nr 152, poz. 897) określa w art. 3 następujące obowiązkowe zadania gminy:

„Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności: (...) organizują ochronę przed bezdomnymi zwierzętami na zasadach określonych w odrębnych przepisach (...)”.

- Ustawa z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2011 Nr 230, poz. 1373) w art. 11 ust. 1 zakłada, że:

„Zapewnianie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gminy”.

Na podstawie wyżej wymienionej ustawy zmieniającej, art.11a otrzymał brzmienie:

„1. Rada gminy wypełniając obowiązek, o którym mowa w art. 11 ust. 1, określa, w drodze uchwały, corocznie do dnia 31 marca, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.

2. Program, o którym mowa w ust. 1, obejmuje:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt,
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie,
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt,
- 4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt,
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt,
- 6) usypianie ślepych miotów,
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich,
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

3. Program, o którym mowa w ust. 1, może obejmować plan znakowania zwierząt w gminie.
4. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 2 pkt 3–6, może zostać powierzona podmiotowi prowadzącemu schronisko dla zwierząt.
5. Program, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie wysokości środków finansowych przeznaczonych na jego realizację oraz sposób wydatkowania tych środków. Koszty realizacji programu ponosi gmina.
6. Projekt programu, o którym mowa w ust. 1, przygotowuje Burmistrza.
7. Projekt programu, o którym mowa w ust. 1, Burmistrz najpóźniej do dnia 1 lutego przekazuje do zaopiniowania:
 - 1) właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii,
 - 2) organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działającym na obszarze gminy,
 - 3) dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich, działających na obszarze gminy.
8. Podmioty, o których mowa w ust. 7, w terminie 21 dni od dnia otrzymania projektu programu, o którym mowa w ust. 1, wydają opinie o projekcie. Niewydanie opinii w tym terminie uznaje się za akceptację przesłanego programu.”

W myśl ustawy o ochronie zwierząt, problem bezdomnych zwierząt rozwiązywany jest przez gminy na dwóch płaszczyznach:

- zapobiegania, o którym mowa w art. 11a (sterylizacja, adopcja, usypianie ślepych miotów)

oraz

- zapewniania opieki zwierzętom aktualnie bezdomnym w schroniskach.

Pojęcie opieka nie jest w ustawie sprecyzowane, w związku z tym można przyjąć, iż nieodzownym warunkiem uznania jakiegoś sposobu postępowania za opiekę jest wiedza opiekuna o losie przedmiotów jego opieki, identyfikowanych jako poszczególne osobniki. W przypadku podmiotu prawnego, jakim jest gmina, wiedza ta wyraża się w ewidencji zwierząt pozostających pod opieką gminy. Ewidencja służy również jako podstawa do rozliczeń środków publicznych przeznaczonych na opiekę, jako że uzależniona jest od liczby zwierząt pozostających pod opieką gminy.

Ustawa z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zakłada opiekę nad zwierzętami, podczas gdy ustawa z dnia 1 lipca 2011 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw odnosi się do ochrony przed nimi. Realizacja zadania zapewnienia bezdomnym zwierzętom opieki zawiera w sobie praktycznie realizację zadania ochrony przed nimi. Właściwa i dostateczna opieka nad zwierzętami zapobiega bowiem sytuacji, w której mogłyby one stanowić zagrożenie dla ludzi. Należy jednak pamiętać, że działanie odwrotne – każde usuwanie zagrożenia ze strony bezdomnych zwierząt, nie stanowi tym samym sprawowania nad nimi opieki.

1. CELE ORAZ WYKONAWCY PROGRAMU

Głównym celem Programu jest opieka nad zwierzętami bezdomnymi oraz przeciwdziałanie bezdomności zwierząt na obszarze Gminy. Program jest wyrazem wypełnienia obowiązku prawnego nałożonego na gminy, a jego cel realizowany jest poprzez podejmowanie odpowiednich działań.

1.1 ZAKRES PODMIOTOWY

Program Opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz Zapobiegania Bezdomności Zwierząt wprowadzany jest do gminnego porządku prawnego corocznie w formie uchwały. Programem objęte są zwierzęta bezdomne, w szczególności psy i koty, przebywające w granicach administracyjnych Gminy.

Realizacja działań w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi i przeciwdziałania bezdomności zwierząt odbywa się przy wzajemnej współpracy:

- a) Urzędu Miejskiego w Radłowie,
- b) Powiatowego Lekarza Weterynarii,
- c) Policji,
- d) Upoważnionego Przedstawiciela Organizacji Społecznej.

1.2 ZAKRES PRZEDMIOTOWY

Opieka nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie gminy polega w szczególności na:

1. Zapewnieniu bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt,
2. Sprawowaniu opieki nad kotami wolno żyjącymi oraz ich dokarmianie,
3. Odławianiu bezdomnych zwierząt z terenu gminy,
4. Przeprowadzaniu zabiegów sterylizacji lub kastracji zwierząt przebywających w Schronisku,
5. Poszukiwaniu nowych właścicieli dla zwierząt bezdomnych,
6. Usypianiu ślepych miotów,
7. Wyznaczeniu gospodarstwa rolnego, które zapewni miejsce dla zwierząt gospodarskich,
8. Zapewnieniu całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Dodatkowo, jeśli Rada Miejska uzna to za słuszne, Program może obejmować plan znakowania zwierząt. Koszty realizacji Programu ponosi w całości gmina, jednak część zadań można powierzyć podmiotowi prowadzącemu schronisko dla zwierząt.

2. FORMY OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI I SPOSOBY ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI

2.1 FORMY OPIEKI NAD BEZDOMNYMI PSAMI I SPOSOBY ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI PSÓW

Do obowiązków gminy należy podejmowanie działań mających na celu sprawowanie opieki nad psami bezdomnymi oraz zapobieganie zjawisku bezdomności wśród psów. Zapewnienie opieki bezdomnym psom z terenu gminy Radłów polegać powinno w szczególności na poszukiwaniu nowych właścicieli dla zwierząt oraz zachęcaniu mieszkańców do dokonywania adopcji. Poszukiwanie nowych właścicieli oraz prowadzenie akcji i propagowanie postaw, mających na celu zachęcanie mieszkańców do dokonywania adopcji psów jest jednym z najbardziej efektywnych sposobów przeciwdziałania bezdomności zwierząt. Problem bezdomności psów nie może zostać rozwiązany bez pomocy i wsparcia

mieszkańców, w związku z czym gmina powinna dążyć do wprowadzenia wszelkich mechanizmów zachęcających do adopcji.

Do obowiązków gminy należy również odławianie bezdomnych psów i zapewnienie im miejsca w schronisku. Konieczne jest zatem zorganizowanie jednostki, zajmującej się odławianiem bezdomnych zwierząt z terenu Gminy i ich transportem do schroniska. Odławianie zwierząt bez zapewnienia im miejsca w schronisku będzie niedopuszczalne. Wyjątek będzie stanowiła sytuacja, w której zwierzę stwarza poważne zagrożenie dla ludzi lub innych zwierząt.

Zmniejszeniu populacji bezdomnych psów mają służyć obligatoryjne zabiegi sterylizacji lub kastracji, które stanowią najskuteczniejszą metodę walki z niechcianym i niekontrolowalnym rozrodem zwierząt bezdomnych. Zabiegi w sposób humanitarny pozwalają sprawować nadzór nad liczbą rodzących się psów i uniknąć tym samym późniejszego problemu nadpopulacji.

Z dotychczasowej analizy i badań wynika, iż zabiegi nie oddziałują negatywnie na zdrowie zwierząt. Pokrycie kosztów sterylizacji i kastracji odbywać się będzie z budżetu gminy i w porównaniu z nakładami ponoszonymi w związku z odławianiem bezdomnych zwierząt i zapewnianiem im miejsca w schroniskach ma to być koszt, który w przyszłości zaowocuje redukcją wydatków na walkę z bezdomnością zwierząt. Szacunkowy jednostkowy koszt zabiegu sterylizacji lub kastracji jest dużo niższy niż koszt odłowienia i utrzymywania zwierzęcia w schronisku. Zabiegi są usługą wykonywaną jednokrotnie w ciągu całego życia zwierzęcia i pozwalają całkowicie wyeliminować możliwość dalszego rozrodu. W zależności od regionu Polski ceny zabiegów wahają się od kilkudziesięciu do kilkuset złotych, podczas gdy koszt codziennego utrzymania jednego zwierzęcia w schronisku oscyluje wokół kilku złotych. Przeprowadzone zabiegi mają na celu zapewnienie gminie kontroli i ograniczenie liczby nowych zwierząt w schronisku, a co za tym idzie redukcję kosztów utrzymania całego schroniska.

Do zadań gminy należy zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem psów. Rozpowszechnienie informacji o przychodni weterynaryjnej podejmującej interwencję w takich przypadkach ułatwi mieszkańcom podjęcie szybkich i zdecydowanych działań i tym samym usprawni działania w tym zakresie. Informacja powinna być rozpowszechniana przy użyciu wszystkich dostępnych środków przekazu na terenie gminy, włączając w to plakaty i ulotki będące do pobrania w Urzędzie Miejskim, lecznicach, schronisku i innych dostępnych dla mieszkańców miejscach.

Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom może się również odbywać poprzez rejestrację psów, będących własnością mieszkańców lub ich znakowanie. Elektroniczne znakowanie

psów stanowi jedną z metod przeciwdziałania bezdomności zwierząt. Dzięki znakowaniu można m.in. szybko ustalić właściciela zagubionego psa i zawiadomić go o odnalezieniu zwierzęcia. Elektroniczne oznakowanie psa jest niezbędnym wymogiem, aby podróżować z czworonogiem po krajach Unii Europejskiej.

Wszczepianie zwierzętom pod skórę miniaturowych układów elektronicznych, przechowujących numer, umożliwia ich szybką identyfikację. Zaletą tzw. transponderów jest niemożność ich zgubienia, tak częsta w przypadku obroży, blaszek, plakietek i innych identyfikatorów zewnętrznych. Czipowanie jest technicznie bardziej zaawansowanym sposobem znakowania, w porównaniu do wypalania znamion, kolczykowania czy tatuaży. W praktyce czynność elektronicznego oznakowania jest prostym, szybkim i niemal bezbolesnym dla czworonoga zabiegiem. Transponder, popularnie nazywany czipem, jest wszczepiany pod skórę zwierzęcia za pomocą aplikatora. Czip zawiera elektroniczny układ scalony i antenę, umieszczone w specjalnej szklanej kapsule, uniemożliwiającej przedostanie się do środka płynów ustrojowych. Posiada on jedyny w swoim rodzaju, niepowtarzalny 15-to cyfrowy numer, który można odczytać za pomocą specjalnego urządzenia tzw. czytnika. Czynność polega na zbliżeniu czytnika do zwierzęcia (transponder jest zazwyczaj umieszczony tuż pod skórą na szyi lub między łopatkami), na wyświetlaczu pojawia się wtedy zakodowany numer. Za pomocą tego numeru możliwe jest ustalenie danych właściciela zwierzaka. To z kolei jest możliwe tylko przy wcześniejszej rejestracji zwierzęcia w bazie danych oznakowanych elektronicznie (zaczipowanych) zwierząt.

Działaniem nierozzerwalnie związanym z czipowaniem jest więc tworzenie baz danych, czyli rejestru zwierząt oznakowanych, w którym dokonuje się aktualizacji spisów zwierząt oraz zakup czytników do czipów. Tylko kompleksowa i właściwa organizacja całego systemu gwarantuje jego efektywność. Same mikroczipy nie stanowią metody rozwiązywania problemu bezdomnych zwierząt. Są tylko znacznym ułatwieniem w przypadku odnajdywania zwierząt, które zaginęły i są aktywnie poszukiwane przez swoich właścicieli, a zostały wcześniej poddane znakowaniu.

Bazy danych są zazwyczaj prowadzone przez lecznice weterynaryjne dokonujące czipowania oraz schroniska dla zwierząt. Mają one dostęp jedynie do danych zwierząt zarejestrowanych z danej jednostki lokalnej. Zalecana jest w związku z tym również rejestracja zwierzęcia w ogólnopolskiej bazie danych (np. www.safe-animal.eu powiązanej z Europetnet w Brukseli). Rejestracji można dokonać samemu, należy podać numer czipa i kontakt z właścicielem. Użytkownicy mogą korzystać z wyszukiwarki www.europetnet.com, po wpisaniu numeru czipa następuje przekierowanie do bazy, w której zwierzę jest zarejestrowane.

W przypadku ucieczki, zagubienia lub kradzieży zwierzęcia, przy wcześniejszej rejestracji w jednej z ogólnopolskich baz oznakowanych elektronicznie zwierząt każda osoba

dysponująca czytnikiem, np. lekarz weterynarii, po odczytaniu numeru i wprowadzeniu go do wyszukiwarki odnajdzie dane właściciela i może go powiadomić o miejscu pobytu czworonoga.

Jeśli niemożliwe jest w danym momencie przeprowadzenie akcji czipowania to bardzo ważne jest inne oznakowanie zwierzęcia – umieszczenie przy obroży informacji z aktualnym numerem telefonu, blaszki z wygrawerowanymi danymi właściciela lub każda inna forma ułatwiająca identyfikację zwierzęcia i jego właściciela.

Edukacja mieszkańców w zakresie humanitarnego traktowania psów oraz obowiązków właścicieli wobec nich, w tym obowiązków nałożonych przepisami prawa, łączy i uzupełnia powyższe zadania oraz pozwala na kompleksowe ich wdrożenie.

2.2 FORMY OPIEKI NAD BEZDOMNYMI KOTAMI I SPOSOBY ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI KOTÓW

Kluczową kwestią w zakresie działań podejmowanych na rzecz opieki nad kotami jest rozróżnienie zwierząt bezdomnych od kotów wolno żyjących.

Koty wolno bytujące nie są bezdomne (zgodnie z art. 4 ust. 16 zwierzęta bezdomne to „zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały”). Takie koty od urodzenia nie posiadały ani właściciela ani opiekuna i zazwyczaj nie potrzebują tego rodzaju pomocy, w odróżnieniu od kotów bezdomnych, zagubionych lub porzuconych przez dotychczasowych właścicieli.

Zdrowe zwierzę wolno bytujące nie pozwoli człowiekowi się pochwycić, a chore i niezdolne do ucieczki będzie utrudniało działania zmierzające do pomocy (poprzez drapanie, gryzienie, warczenie). Kot domowy, natomiast, jest przyzwyczajony do obecności ludzi i sam szuka towarzystwa człowieka, odpowiada na zawołanie, z chęcią pozwala na głaskanie. Obserwacja reakcji i zachowania zwierzęcia pozwala na właściwą kwalifikację napotkanego kota i dobranie właściwej ścieżki postępowania w zastanej sytuacji.

Zapobieganie bezdomności kotów opiera się na zapewnieniu opieki zagubionym i porzuconym kotom z terenu gminy, w szczególności poprzez zapewnienie im miejsca w schronisku oraz poszukiwanie nowych właścicieli. Prowadzenie kampanii zachęcających mieszkańców do adopcji bezdomnych zwierząt oraz opracowanie mechanizmów wspierania takich postaw może pomóc w znacznym stopniu zredukować liczbę kotów pozostających bez domu i opieki.

Do zmniejszenia populacji kotów nie posiadających właścicieli może się również przyczynić ich planowa sterylizacja lub kastracja. Poprzez stosowanie tego rodzaju zabiegów możliwa jest zorganizowana kontrola liczby zwierząt i tym samym właściwe zaplanowanie i realizacja założeń związanych z zapewnieniem im opieki. Zabieg sterylizacji lub kastracji zwierząt w schroniskach należy do obowiązkowych zadań gminy i stanowi jedną z najskuteczniejszych metod walki z nadpopulacją zwierząt bezdomnych.

Opieka nad kotami wolno żyjącymi różni się od działań podejmowanych na rzecz zwierząt bezdomnych i polega głównie na ich dokarmianiu. Zwierzęta przebywające na terenie gminy, w zależności od stopnia jej zurbanizowania, mają zazwyczaj coraz większe trudności z utrzymaniem się przy życiu. Brak dostępu do niezamieszkałych ciepłych pomieszczeń, szczelnie zamknięte pojemniki z odpadami oraz rozbudowa infrastruktury kosztem powierzchni środowiska naturalnego niejednokrotnie uniemożliwia samodzielne bytowanie. Okresem szczególnie uciążliwym jest sezon zimowy, podczas którego niskie temperatury stanowią dodatkowe zagrożenie dla życia zwierząt nie posiadających domu.

Dostarczenie posiłków kotom wolno żyjącym umożliwia ich przetrwanie w przypadku braku możliwości samodzielnego zdobycia pokarmu. Należy pamiętać, że dokarmianie kotów powoduje, że stają się one uzależnione od dokarmiających i aby pomoc zapewniana zwierzętom nie przynosiła szkody, powinna być ona regularna i długofalowa. Opieka nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie, mieści się w zakresie zadań własnych gminy.

Ważnym postępowaniem w zakresie opieki nad kotami bezdomnymi i wolno bytującymi jest zapewnienie im opieki weterynaryjnej w przypadku napotkania zwierzęcia chorego lub rannego. W takich przypadkach należy zgłosić ten fakt do Schroniska dla Zwierząt, Powiatowego Lekarza Weterynarii, Policji lub organizacjom zajmującym się pomocą zwierzętom. Reagować może i powinien każdy mieszkaniec Gminy. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem kotów spoczywa na gminie.

2.3 FORMY OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI GOSPODARSKIMI

W przypadku zwierząt gospodarskich, które uciekły bądź się zgubiły i nie potrafią same trafić do domu, kluczową rolę odgrywa ich właściwa identyfikacja – odczytanie oznakowania zwierzęcia i powiadomienie jego właściciela. W razie wątpliwości, co do własności, jednostką, która powinna zostać poinformowana o takim fakcie jest Urząd Miejski. W następstwie zgłoszenia Burmistrz przedsięwzięmie odpowiednie kroki. W przypadku zaistnienia okresu bezdomności wśród zwierząt gospodarskich priorytetem jest zapewnienie

im miejsca do przebywania i podstawowa opieka na tym etapie oraz aktywne poszukiwanie właściciela.

Przypadki bezdomności wśród zwierząt gospodarskich są bardzo rzadkie, jednak ustawodawca przewidział taką możliwość i nałożył na gminy obowiązek wskazania gospodarstwa rolnego, które zajmować się będzie przyjmowaniem i opieką nad takimi zwierzętami.

3. DZIAŁANIA EDUKACYJNE

Poprzez edukację rozumiemy ogół działań ukierunkowanych na wywołanie zamierzonych i celowych zmian. Punktem wyjściowym do przeprowadzenia zmian jest zazwyczaj zastana sytuacja, wymagająca podjęcia odpowiednich i oczekiwanych kroków, służących poprawie warunków ogólnych.

Przeprowadzanie działań edukacyjnych jest postępowaniem świadomym oraz celowym, a oczekiwane zmiany mają być względnie głębokie i trwałe. Akcje informacyjno-edukacyjne dla mieszkańców pozwalają na kształtowanie świadomych postaw obywatelskich i wdrażanie prawidłowych zachowań. Działalność edukacyjna gminy przyczynia się do podnoszenia świadomości jej mieszkańców, co w konsekwencji prowadzi do rozważnego i zgodnego z przepisami i zasadami postępowania w sytuacjach związanych z ochroną zwierząt oraz przeciwdziałaniem ich bezdomności.

Szeroko zakrojona działalność informacyjno-edukacyjna gminy niesie ze sobą pozytywny wymiar w zakresie podnoszenia poziomu wiedzy oraz świadomości i tym samym przyczynia się do ochrony ludzi i zwierząt. Utrwalanie właściwych kierunków postępowania ma na celu wdrożenie pożądaných zmian i ich jak najszerze promowanie.

Działania edukacyjne są kluczowym elementem realizacji Programu i warunkiem jego powodzenia, jako że tylko oczekiwana zmiana postaw mieszkańców może wpłynąć na poprawę sytuacji i efektywność założeń wymienionych w niniejszym dokumencie. Edukacja mieszkańców jest działaniem długofalowym i może odbywać się poprzez takie formy nauczania jak m.in. konferencje, szkolenia, warsztaty, kampanie informacyjne, akcje edukacyjne, publikacje, filmy, foldery, plakaty, wystawy, itp. Materiały edukacyjne mogą być udostępniane i rozprowadzane poprzez przychodnie i lecznice weterynaryjne, sklepy zoologiczne, Schronisko, stowarzyszenia i organizacje społeczne, których statutowym celem jest ochrona zwierząt. Istotnym elementem kampanii edukacyjnej jest promocja Programu oraz pozyskiwanie partnerów medialnych: prasowych, a także w miarę możliwości i dostępności - radiowych i telewizyjnych. Jak najszerzej zakrojona akcja propagująca

założenia i postulaty Programu umożliwi dotarcie z informacją do wszystkich zainteresowanych – mieszkańców gminy.

Katalog działań edukacyjnych w ramach realizacji Programu nie jest zbiorem zamkniętym i pożądanym jest poszukiwanie nowych rozwiązań. Podstawę mogą stanowić następujące idee:

1. Wyrażanie sprzeciwu i potępienie niewłaściwego zachowania wobec zwierząt

Kształtowanie świadomości ludzi powinno zostać oparte na wdrażaniu prawidłowych postaw i zasad traktowania zwierząt w ogólności. Promowanie humanitarnego postępowania, w tym poszanowanie praw i obowiązków wynikających z posiadania zwierzęcia, powinno przebiegać równocześnie z potępianiem i wyrażaniem sprzeciwu wobec osób źle traktujących zwierzęta, zarówno te pozostające pod ich opieką jak i bezdomne. Powszechne dostrzeżenie, a następnie wyraźne potępienie tego rodzaju zachowań przyczynić się może do głębokiej i trwałej zmiany postaw względem wszystkich zwierząt. Aby Program mógł spełnić swoją rolę potrzebna jest zmiana stosunku do zwierząt i chęć zapewnienia im jak najlepszej opieki i pomocy. Sygnalizowanie i zgłaszanie niepokojących mieszkańców zdarzeń umożliwi gminie sprawne podjęcie działań w zakresie ochrony zwierząt. Na podstawie znowelizowanej ustawy wprowadzono obowiązek odebrania zwierzęcia w przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy pozostawienie zwierzęcia pod opieką dotychczasowego właściciela lub opiekuna zagraża jego życiu lub zdrowiu. Odebranie zwierzęcia może zostać wykonane na podstawie informacji uzyskanej od policji, upoważnionych przedstawicieli organizacji społecznych, których statutowym celem jest ochrona zwierząt. O odebraniu musi być niezwłocznie powiadomiony Burmistrz.. Odebrane zwierzęta gospodarskie będą przekazywane do wskazanego przez Burmistrza gospodarstwa rolnego.

2. Krytyka zjawiska porzucania zwierząt

Potępienie porzucania zwierząt wynika z poprzedniego postulatu i jest jego naturalnym rozwinięciem. Dopóki nie zostanie uświadomiona ludziom powaga sytuacji i konsekwencji związanych z porzuceniem zwierzęcia, niemożliwe będzie przeprowadzanie efektywnych akcji opieki i zapobiegania bezdomności. Właściciel, który ponosi odpowiedzialność za zwierzęta pozostające pod jego opieką, obowiązany jest do dbania o nie i zapewnienia im odpowiednich warunków życia oraz ochrony.

Spółeczny sprzeciw wobec porzucania zwierząt stanowi świadectwo właściwych postaw mieszkańców. Jeśli nie są to postawy zakorzenione wśród mieszkańców gminy, należy

doprowadzić dostępnymi sposobami informacyjno-edukacyjnymi do ukształtowania świadomości opartej na zasadach poszanowania praw zwierząt.

Powodzenie realizacji założeń Programu zależy od postępowania mieszkańców gminy i tylko oni mogą zapobiegać bezdomności zwierząt na jej terenie.

3. Promowanie zabiegów sterylizacji i kastracji zwierząt

Nadpopulacja psów i kotów jest poważnym problemem, dotyczącym wszystkich. Każdego roku w schroniskach w całym kraju usypianych jest wiele tysięcy psów i kotów. Usypiane są nie z powodu starości czy nieuleczalnej choroby, lecz z powodu braku miejsca w schroniskach, chorób wirusowych i zbyt małej ilości domowych adopcji.

Chirurgiczna sterylizacja jest najlepszym sposobem rozwiązania problemu nadpopulacji zwierząt, dotyczy zarówno samic jak i samców. Należy uświadamiać mieszkańców, że pomimo krążących mitów dotyczących zabiegów, udowodnione zostało, że wysterylizowane samce kotów żyją średnio o dwa lata dłużej niż nie poddane temu zabiegowi. Zachorowalność na pewne typy nowotworów złośliwych i podatność na infekcje, szczególnie dróg moczowych, spada u kotów i psów o 98%. Psy i koty poddane sterylizacji nie są zbyt skłonne do włóczęgi, wiążą się silniej ze swoimi ludzkimi opiekunami i mają mniej kłopotliwych nawyków, jak np. wdawanie się w bójkę i znaczenie swego terytorium. Zabiegi sterylizacji są bezpieczne i przeprowadzane przez weterynarzy rutynowo. Polegają na usunięciu fragmentów układu płciowego (rozrodczego) i mogą być dokonywane już na kilkumiesięcznych zwierzętach. Powrót do normalnej aktywności następuje po kilku dniach od zabiegu.

Należy zachęcać właścicieli do poddawania zwierząt zabiegom sterylizacji; pozwoli to na uniknięcie nieplanowanego rozrodu i kontrolę liczby potencjalnie bezdomnych zwierząt.

4. Promowanie adopcji zwierząt bezdomnych

Adopcja zwierząt bezdomnych jest najskuteczniejszym sposobem rozwiązywania problemu zwierząt aktualnie pozbawionych właścicieli i opiekunów. Większość zwierząt przebywających w schronisku jest oswojona, żyła i dorastała z człowiekiem, ale z różnych powodów straciła właściciela. Często są to zwierzęta wychowane, ułożone, ufne i nauczone czystości. Zwierzęta przebywające w schronisku zostały również poddane obowiązkowym zabiegom sterylizacji lub kastracji, w związku z czym nie ma potrzeby przeprowadzania tych zabiegów we własnym zakresie.

Gmina powinna promować świadome nabywanie zwierząt, oparte na rzetelnej analizie możliwości dla zapewnienia im odpowiedniej opieki. Decyzja o adopcji oddziałuje nie tylko na życie adoptujących i członków ich rodzin, ale również całkowicie odmienia dalsze losy

zwierząt. W związku z powyższym istotne jest dokonanie rozsądnych wyborów oraz podjęcie przemyślanych i odpowiedzialnych decyzji.

Warunki i zasady adopcji, pomimo różnic w zależności od schroniska i jego procedur wewnętrznych, posiadają cechy wspólne. Do schroniska przyjeżdżają zazwyczaj osoby wiedzące już, jakiego zwierzęcia szukają, a jeśli chodzi o sprecyzowanie pożądanego charakteru – pomocni są pracownicy schroniska, którzy mogą pokazać, które zwierzęta spełniają nasze oczekiwania. Spośród nich można wybrać czworonoga dla siebie, a gdy dokonamy już wyboru, zwierzę jest wyprowadzane przez pracownika z kojca. Po zapoznaniu i zaakceptowaniu z obu stron – zarówno naszej, jak i zwierzęcia – można dokonywać formalności związanych z adopcją zwierzęcia ze schroniska.

Adoptować zwierzę może tylko osoba pełnoletnia, posiadająca przy sobie dowód osobisty oraz obrożę i smycz. Dane z dowodu osobistego zapisywane są w dokumentach schroniska. Adopcji można dokonać tylko osobiście, w dniach i godzinach otwarcia schroniska dla wizytujących. Adopcja zwierzęcia wiąże się z pokryciem opłaty adopcyjnej. Jest to częściowy zwrot kosztów szczepień i zabiegów – poprzez uzyskane w ten sposób pieniądze schronisko może uregulować koszty kolejnych zabiegów dla zwierząt u lekarza weterynarii (wysokość opłaty ustalana jest przez organ zarządzający schroniskiem). Po uiszczeniu opłaty zgodnej z cennikiem schroniska, właściciel otrzymuje potwierdzenie wpłaty, książeczkę zdrowia zwierzęcia z wpisanym szczepieniem przeciw wściekliznie oraz indywidualny numer czip (jeśli taki istnieje). Osoba adoptująca zwierzę podpisuje umowę adopcyjną, w której zobowiązuje się do dobrego traktowania nowego podopiecznego.

Zwierzęta nie są nigdy wydawane do trzymania na łańcuchu oraz do warunków, które są gorsze od tych, jakie może zapewnić im schronisko. W razie stwierdzenia nieodpowiednich warunków lub nieodpowiedniego traktowania zwierzęcia, schronisko ma prawo zabrania go, jeśli wcześniejsze rozmowy z nowym właścicielem nie wpłyną na poprawę opieki i warunków. Adopcja jest również niemożliwa, gdy przygarnąć zwierzę chce osoba niepełnoletnia, będąca pod wpływem alkoholu albo sprawiająca wrażenie nieodpowiedzialnej. Zwierzę również nie zostanie wydane osobie, względem której istnieje podejrzenie, że trudni się handlem zwierzętami. Nie jest możliwe również adoptowanie zwierząt, na których wydanie nie zgadza się lekarz weterynarii.

Decydując się na adopcję należy pamiętać o kilku bardzo ważnych kwestiach. Decyzja powinna być wielokrotnie i dogłębnie przeanalizowana, zarówno pod kątem finansowym (zapewnienie pożywienia, akcesoriów, regularnych wizyt u weterynarza), jak i czasowym. Schronisko należy odwiedzić wielokrotnie, umożliwia to przeprowadzanie rozmów z pracownikami i wolontariuszami, co pozwoli na jednoznaczne określenie jakie dokładnie zwierzę jest przez nas poszukiwane. Po wybraniu zwierzęcia, aby uniknąć podjęcia

pochopnej decyzji, zalecana jest jego obserwacja w schronisku oraz podczas wspólnych spacerów. Istotne jest również uświadomienie sobie, iż zwierzę potrzebuje czasu, aby przyzwyczać się do nowych właścicieli i nowego domu, a więc w początkowych dniach ma prawo być zdezorientowane i nerwowe. Zadaniem nowych właścicieli jest podjęcie starań, aby zwierzę w miarę upływu czasu oswajało się z nowymi warunkami i nigdy nie musiało już wrócić do schroniska. Adopcja umożliwia zwierzętom znalezienie domu, ale z racji swojej istoty i decydującej dla dalszego życia zwierzęcia roli, musi zostać przeprowadzona w sposób mający dobro zwierzęcia za priorytet. Stąd niejednokrotnie stosowane są procedury, pozwalające upewnić się, że osoba adoptująca podjęła świadomą i odpowiedzialną decyzję i nie wyrządzi w przyszłości zwierzęciu, już doświadczonemu przez człowieka, jeszcze większej krzywdy.

Wszystkie działania edukacyjne mają na celu podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie prawidłowych postaw wobec zwierząt i obowiązków, wynikających z ich posiadania. Szczególnie ważną kwestią jest świadomy zakup zwierząt, który przyczyni się do ograniczenia ich niekontrolowanego rozmnażania.

Odnosząc się do problematyki ochrony zwierząt zasadne jest zwrócenie uwagi na etyczny aspekt zależności pomiędzy ludźmi, a zwierzętami. Nie można zapominać, że zwierzęta są istotami żywymi, zdolnymi do odczuwania cierpienia, które powinny mieć zagwarantowane to, aby były traktowane w sposób humanitarny. Człowiek, który jest świadomy wartości życia, zarówno swojego, jak i zwierzęcia, powinien, a nawet ma obowiązek, bronić tej wartości.

Prawidłowe postawy najłatwiej kształtować od najmłodszych lat i wdrażać poprzez działania edukacyjne w szkołach i przedszkolach. We współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz praw i ochrony zwierząt gmina może również aktywizować mieszkańców do wspierania i podejmowania działań w ramach tych organizacji. Wszystkie działania mające na celu ochronę zwierząt przyczyniają się do poprawy ich losu i co za tym idzie także warunków życia mieszkańców gminy.

4. SYTUACJA ZWIERZĄT BEZDOMNYCH W GMINIE RADŁÓW

4.1 OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE

Gmina Radłów jest gminą leżącą w powiecie tarnowskim województwa małopolskiego, w południowo wschodniej jego części, w dolinie rzeki Dunajec, po lewej stronie jego biegu.

W skład Gminy wchodzi następujące sołectwa: Niwka, Radłów, Brzeźnica, Łęka Siedlecka, Siedlec, Sanoka, Główny, Wola Radłowska, Wał Ruda, Zabawa, Biskupice Radłowskie, Zdrochec, Marcinkowice i Przybysławice.

Rysunek 1. Mapa Gminy Radłów

Gminę można scharakteryzować jako rolniczą ponieważ około 61% gminy, to tzw. rolnicza przestrzeń produkcyjna, choć w ostatnich latach zauważa się spadek powierzchni użytków rolnych na terenie gminy. Gmina leży również w obrębie Radłowsko Wierchosławickiego obszaru chronionego krajobrazu, którego cechą charakterystyczną jest występowanie kompleksu stawów oraz licznych starorzeczy w dolinie Dunajca. Ze względu na swoje usytuowanie jest szczególnie atrakcyjna dla osób szukających terenu do zamieszkania w pięknej, wiejskiej okolicy. Położenie gminy na przedgórzu karpackim daje możliwość korzystania z uroków gór poprzez szybkie dotarcie w zimie do tras narciarskich, a latem do spacerowych. Stosunkowo bliskie położenie gminy od miasta Kraków,

z perspektywy budowy autostrady i miasta powiatowego, jakim jest Tarnów pozwala korzystać z ich dorobku gospodarczego, kulturowego i bazy sportowo-rekreacyjnej, miejsc pracy, uczelni, teatrów, basenów, aquaparków itp.

Walory gminy są wyraźnie zaakcentowane i zachęcają do osiedlania się na jej terenach. Na poziom atrakcyjności gminy zdecydowanie wpłynie jej umiejętność uporządkowania kwestii związanej z zapewnieniem opieki zwierzętom bezdomnym i zapobieganiem bezdomności na jej terenie. Właściwe wdrożenie Programu pomoże gminie w utrwaleniu dobrego wizerunku, a także zachęci mieszkańców i inne gminy do świadomego, humanitarnego działania na rzecz praw i ochrony zwierząt.

4.2 STAN AKTUALNY ZWIERZĄT BEZDOMNYCH

Szacunkowa liczba bezdomnych zwierząt na terenie Gminy Radłów jest trudna do określenia. Gmina nie dysponuje danymi dotyczącymi liczby bezdomnych psów, kotów i zwierząt gospodarskich na jej obszarze. Liczba bezdomnych psów drastycznie rośnie w okresach zimowych ze względu na przejazd tranzytowy trasą turystów z północnej Polski na wypoczynek zimowy na Podkarpacie co niejednokrotnie wiąże się z porzucaniem przy drodze czworonogów, podobne procedury mają miejsce podczas letnich wyjazdów w góry. W tej sytuacji psy są odławiane po otrzymaniu zgłoszeń dotyczących sytuacji i miejsca pobytu bezdomnych zwierząt. Odławianiem na terenie gminy Radłów zajmuje się Azyl w Tarnowie. Przypadków zgłoszeń odnoszących się do kotów lub zwierząt gospodarskich Gmina nie zarejestrowała. Wynika z tego, że problem bezdomności zwierząt na terenie gminy ogranicza się głównie do psów. Ponadto, skala i zasięg bezdomności wśród zwierząt dotyczy całego terenu gminy, nie wyróżnia się szczególnie narażonych i problematycznych obszarów.

Na skalę problemu bezdomności zwierząt na terenie gminy Radłów istotny wpływ ma zjawisko podrzucania zwierząt na teren gminy z Miasta Tarnowa oraz okolicznych miejscowości. Napływ zwierząt z okolic wpływa na ich zwiększoną koncentrację na obszarze gminy i prowadzi do poszerzenia zakresu problemu. Gmina w takim przypadku zmuszona jest do podejmowania działań na większą skalę i reagowania w przypadkach zwierząt, których bezdomność nie jest pierwotnie związana z jej obszarem.

Z terenu gminy Radłów zwierzęta umieszczane są w azylu dla zwierząt w Tarnowie na podstawie określonych wcześniej limitów przyjęć. Limity na każdy kolejny rok są ustalane na podstawie umowy gminy z azylem. Limit jest stały, a przyjmowanie do schroniska zwierząt zależne jest od wolnych miejsc. W okresie ostatnich 4 lat, od kiedy są podpisywane

umowy z azylem, nie było przypadku nieprzyjęcia zwierzęcia do azylu. W najbliższej okolicy gminy funkcjonuje jeden azyl dla zwierząt, kolejne znajdują się w oddalonym o ponad 75 km Krakowie.

Za poważny problem wynikający ze zjawiska bezdomności zwierząt Gmina Radłów uznaje również brak możliwości sprawdzenia czy zgłaszane do odłowu zwierzę jest faktycznie bezdomne. Błąkające się zwierzę, nie posiadające żadnego oznakowania umożliwiającego identyfikację jego właściciela, jest automatycznie umieszczane w schronisku. Niemożność szybkiej identyfikacji właściciela przedłuża procedurę opieki nad takim zwierzęciem i naraża gminę na dodatkowe koszty. Aby uniknąć tego typu zjawisk, gmina prowadzi rozmowy z miejscowym lekarzem weterynarii o utworzenie tymczasowego schroniska (przechowalni) na okres do 3 tygodni, celem odnalezienia potencjalnych właścicieli czworonogów poprzez informację na stronie internetowej urzędu i jednostki weterynaryjnej. Takie postępowanie może spowodować odnalezienie właściciela psa lub kota.

4.3 DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI I PRZECIWDZIAŁANIA BEZDOMNOŚCI

Opieka nad zwierzętami bezdomnymi na obszarze Gminy Radłów wykonywana jest na podstawie umowy z azylem dla zwierząt. Umowa dotyczy wyłapywania zwierząt bezdomnych oraz utrzymania i sprawowania opieki nad nimi w azylu.

Azyl dla Psów w Tarnowie rozpoczął swoją działalność w 1999 r. na podstawie statutu Zakładu Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie, wprowadzonego uchwałą Rady Miejskiej w Tarnowie. Azyl mieści się na terenie Zakładu Składowania Odpadów Komunalnych przy ulicy Cmentarnej w Tarnowie. Jest to teren ogrodzony, o nawierzchni utwardzonej betonem i odwodnionej, wyposażony w zadaszone boksy dla zwierząt. W boksach znajdują się drewniane podesty i budy. W 2006 r. Azyl rozbudowano o kontener z wybiegiem (osiatkowany boks), przystosowany do przetrzymywania kotów.

Zadaniem Azylu jest:

- 1) przetrzymywanie psów i kotów wyłapanych podczas nadzwyczajnych interwencji, które obejmują zwierzęta:
 - stwarzające zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi,
 - wymagające nagłej pomocy weterynaryjnej,
 - odebrane właścicielom na podstawie art. 7 ustawy o ochronie zwierząt;
- 2) sprawowanie opieki nad psami i kotami znajdującymi się w Azylu, w tym opieki weterynaryjnej;
- 3) poszukiwanie nowych właścicieli, oddawanie psów i kotów do adopcji.

Prowadzenie Azylu dla Psów jest zadaniem własnym gminy, sędowanym do realizacji Zakładowi Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie. Oprócz miasta Tarnowa z Azylu korzystają też okoliczne gminy objęte porozumieniem komunalnym, które partycypują w utrzymaniu obiektu. Tarnowski Azyl jest w stanie przyjąć jednorazowo 75 psów i 20 kotów. Średni dzienny stan utrzymuje się na poziomie około 50 psów. Rocznie do Azylu trafia około 300 psów i 30 kotów, z czego większość znajduje nowych właścicieli. Każdy przyjęty pies zostaje wpisany do ewidencji, która zawiera datę przyjęcia, opis zwierzęcia (m.in. pleć, stan zdrowotny) oraz dane osoby dowożącej psa, która swoim podpisem stwierdza okoliczności interwencji. Psu zostaje nadany kolejny numer w ewidencji. Przywieziony pies zostaje poddany oględzinom przez pracownika Azylu, który w razie potrzeby wzywa lekarza weterynarii. Do Azylu trafiają najczęściej zwierzęta porzucone, niechciane, zagubione, z wypadków drogowych lub w wyniku innych zdarzeń losowych. Przyjętym zwierzętom zapewnia się staranną opiekę, m. in. przez właściwe karmienie, codzienne czyszczenie boksów, ochronę przed warunkami atmosferycznymi. Jedynym, co doskwiera zwierzętom zamkniętym w klatkach, jest brak bliskości człowieka. Szansą na poprawę ich losu jest adopcja. Przebywające w Azylu psy mogą być zwrócone właścicielowi, sprzedane lub przekazane na własność innej osobie albo instytucji. Psy przyjęte na obserwację lub leczenie w związku z podejrzeniem o chorobę zakaźną zwraca się bez opłat, z wyjątkiem kosztów obowiązkowego szczepienia przeciwko wściekliznie oraz leczenia nie związanego ze zwalczaniem chorób zakaźnych. Psy wolno wydawać tylko zdrowe, dopiero po ich zaszczepieniu przeciwko wściekliznie. Nie wolno wydawać zwierząt:

- osobom nie gwarantującym zwierzętom właściwej opieki,
- osobom niepełnoletnim,
- osobom nie posiadającym odpowiednich przyborów do zabrania zwierzęcia (obroży, szelek, smyczy, klatki itp.),
- chorych,
- szczennych suk,
- szceniąt przed ukończeniem 6 tygodnia życia, z wyjątkiem przypadku zgłoszenia się po odbiór właścicieli tych zwierząt.

Każda osoba zabierająca zwierzę z Azylu, w tym i właściciel zwierzęcia, obowiązana jest do:

- uiszczenia opłaty (opłatę pobieraną przy wydawaniu zwierząt z Azylu ustalono jako wolny datek, w zależności od możliwości finansowych odbiorcy, przy czym kwota ta nie może być niższa od 20 zł),
- podpisania zobowiązania do otoczenia właściwą opieką odebranego z Azylu zwierzęcia, wg oświadczenia (formularz poniżej).

Dotychczasowe zorganizowane działania gminy Radłów w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi świadczą o jej zaangażowaniu w rozwiązywanie problemów związanych z bezdomnością. Niniejszy Program zakłada pogłębienie aktualnych działań oraz poszerzenie jego zakresu. Gmina Radłów wykazuje gotowość do porządkowania kwestii wynikających ze zjawiska bezdomności wśród zwierząt na jej terenie.

5. PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI I ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI NA TERENIE GMINY RADŁÓW

5.1 FORMY OPIEKI I ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY RADLÓW

Zgodnie z art. 11a ustawy z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2011 Nr 230, poz. 1373) gmina zobligowana jest do zapewnienia bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt. Przez termin schronisko rozumie się miejsce przeznaczone do opieki nad zwierzętami domowymi, spełniające warunki określone w ustawie z 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 60, poz. 372 i Nr 78, poz. 513). Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy wydano Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz. U. Nr 158, poz. 1657). Schronisko dla zwierząt powinno być zlokalizowane w miejscu oddalonym co najmniej o 150 m od siedzib ludzkich, obiektów użyteczności publicznej, zakładów należących do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego, zakładów należących do przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania środków żywienia zwierząt, zakładów prowadzących działalność w zakresie zbierania, przechowywania, operowania, przetwarzania, wykorzystywania lub usuwania ubocznych produktów zwierzęcych, rzeźni, targów, spędów, ogrodów zoologicznych oraz innych miejsc gromadzenia zwierząt. Teren, na którym zlokalizowane jest schronisko, powinien być utwardzony i ogrodzony. W schronisku wyodrębnia się m. in. następujące pomieszczenia: przeznaczone do wykonywania zabiegów leczniczych i chirurgicznych, izolowania zwierząt chorych, utrzymywania zwierząt zdrowych (osobne dla samców, samic), boksy przeznaczone na kwarantannę, pomieszczenia do przechowywania produktów leczniczych, karmy, środków dezynfekcyjnych. Pomieszczenia powinny zapewnić zwierzętom swobodne poruszanie się, posiadać legowisko i stały dostęp do wody pitnej. Podmiot prowadzący schronisko zapewnia zwierzętom opiekę weterynaryjną i prowadzi wykaz zwierząt przebywających w schronisku. Jednocześnie gmina rozważa możliwość utworzenia na swoim terenie przytuliska dla zwierząt. Przytulisko jest odrębną od schroniska formą zapewnienia opieki nad bezdomnymi zwierzętami. Schronisko tworzone jest z połączenia funduszy gminnych oraz datków organizacji charytatywnych i osób prywatnych. Przytulisko, natomiast, jest zazwyczaj niewielkim, prywatnym obiektem, przyjmującym bezdomne zwierzęta i zapewniającym im opiekę, działającym na podstawie własnego kapitału. Jeśli istnieje taka możliwość, to pomoc uzyskuje się z dotacji zewnętrznych, np. od organizacji zajmujących się ochroną zwierząt i funduszy gminy. Przytulisko pełni rolę wspierającą i może zapewnić miejsce dla zwierząt, których Schronisko przyjąć już nie jest w stanie.

Na podstawie umowy gminy z azylem w Tarnowie w roku 2012 odławianiem bezdomnych zwierząt i zapewnieniem ich właściwej opieki zajmować się będzie Azyl dla zwierząt w Tarnowie przy ul. Cmentarnej.

Bezdomne zwierzęta z terenu gminy Radłów umieszczane będą w Azylu dla Zwierząt w Tarnowie, które zobligowane jest do zapewnienia im odpowiedniej opieki, w tym weterynaryjnej, pożywienia oraz ogólnych warunków bytowania.

Na gminie ciąży odpowiedzialność za bezdomne zwierzęta znajdujące się na jej terenie. Odpowiedzialność ta wyraża się zarówno w ich odłowieniu, zapewnieniu im miejsca w schronisku, jak i zapewnieniu niezbędnej opieki. Obowiązkowym zadaniem gminy jest również przeprowadzenie sterylizacji lub kastracji zwierząt w Schronisku oraz poszukiwanie właścicieli dla zwierząt bezdomnych. Część powyższych zadań gmina może powierzyć podmiotowi prowadzącemu Schronisko dla Zwierząt (tj. odłowienie zwierząt, zabiegi kastracji lub sterylizacji, usypianie ślepych miotów i poszukiwanie właścicieli). Przyjęte do Schroniska zwierzęta będą obligatoryjnie poddawane zabiegom sterylizacji/kastracji. Ponadto informuję, że sterylizacją, kastracją i usypianiem ślepych miotów na terenie gminy Radłów zajmował się będzie gabinet weterynaryjny w Radłowie – lek. Weterynarii Dawid Mączka. Poszukiwanie nowych właścicieli dla bezpańskich psów będzie się odbywać poprzez stronę internetową gminy i stronę lecznicy dla zwierząt.

W przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt opiekę całodobową zapewniać będzie Schronisko dla Zwierząt oraz wyłoniona w ciągu roku 2012 Przychodnia weterynaryjna. Schronisko i Przychodnia będą również odpowiedzialne w przypadku konieczności wyjazdu w celu uzasadnionego uspienia zwierzęcia oraz wyjazdów do zwierząt gospodarskich.

Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt (Dz. U. 2011 Nr 230, poz. 1373) Program fakultatywnie może obejmować plan znakowania zwierząt na terenie gminy.

Na terenie gminy nie miały miejsca przypadki bezdomności wśród kotów, dlatego też należy uznać, że zjawisko może wystąpić jedynie incydentalnie. Koty bezdomne podlegają pod taką samą formę opieki jak pozostałe zwierzęta, a wolnożyjące należy dokarmiać – może to się odbyć za pośrednictwem wolontariuszy, młodzieży szkolnej, mieszkańców gminy, oraz przedstawicieli organizacji zajmujących się ochroną zwierząt.

Należy pamiętać, że osoba, która napotka porzuconego psa lub kota, w szczególności pozostającego na uwięzi, ma obowiązek powiadomić o tym najbliższe Schronisko dla Zwierząt lub Policję.

Zgodnie z art. 33 a ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego może podjąć działania zapobiegające wałęsaniu się psów na terenie obwodu poprzez:

- a) pouczenie właściciela psa o obowiązku sprawowania kontroli nad zwierzęciem,
- b) odłowienie psa i dostarczenie go właścicielowi, a jeżeli ustalenie tej osoby nie jest możliwe dostarczenie go do schroniska dla zwierząt; odłowienie i dostarczenie psa odbywa się na koszt właściciela

Zwierzęta wolno żyjące nie są zwierzętami bezdomnymi, stanowią one dobro ogólnonarodowe.

Art. 33 a ustawy o ochronie zwierząt mówi, że w przypadku, gdy zwierzęta stanowią nadzwyczajne zagrożenie dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka, w tym gospodarki łowieckiej, dopuszcza się podjęcie działań mających na celu ograniczenie populacji tych zwierząt. Miejsce, warunki, czas i sposoby ograniczenia populacji zwierząt, w drodze uchwały określa sejmik województwa, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody, organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt oraz Polskiego Związku Łowieckiego.

5.2 PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE

Podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu na terenie Gminy są Urząd Miejski w Radłowie, policja, Azyl dla Zwierząt w Tarnowie oraz działające na terenie powiatu organizacje zajmujące się ochroną zwierząt; uprawnionymi podmiotami do podjęcia działań zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy o ochronie zwierząt są dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich.

Opiekę bezdomnym i odebranych - z powodu złego traktowania przez właścicieli - zwierzętom gospodarskim z obszaru gminy Radłów zapewniają: Ludowy Klub Jeździecki w Tarnowie Klikowej ul. Klikowska 304, 33-102 Tarnów, oraz gospodarstwo rolne w Przybysławicach; Kusior Stanisław - Przybysławice 37 i gospodarstwo rolne w Sanoce; Pochroń Edward - Sanoka 8

5.3 ZADANIA PRIORYTETOWE

Za priorytetowe zadania w zakresie zapewniania opieki i zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Radłów uznawane jest znakowanie zwierząt, ułatwiające ich identyfikację.

Istotnym zagadnieniem jest sprawne i skuteczne odławianie zwierząt i ich utrzymanie. Odławianie zwierząt bezdomnych i zapewnienie im miejsca w schronisku należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Każda gmina musi poszukać i znaleźć możliwość zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom. Zabronione jest odławianie zwierząt bezdomnych bez zapewnienia im miejsca w schronisku, chyba, że zwierzę stwarza poważne zagrożenie dla ludzi lub innych zwierząt.

Bezdomne zwierzęta po odłowieniu powinny być niezwłocznie przewiezione do Schroniska. Używane przy odławianiu zwierząt metody i urządzenia nie powinny stwarzać zagrożenia dla zwierząt bezdomnych ani narażać ich na cierpienie lub ból.

Ważnym zagadnieniem związanym ze Schroniskiem jest zapewnienie przebywającym w nim zwierzętom odpowiedniej opieki weterynaryjnej.

Odławianie, przewożenie i zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym będzie realizowane przez Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie oraz prowadzony w jego ramach Azyl Dla Zwierząt w Tarnowie.

Za jedno z ważniejszych zadań gmina Radłów postrzega promocję i zachęcanie mieszkańców do adopcji zwierząt bezdomnych. Adopcja stanowi najskuteczniejszy sposób zapobiegania bezdomności zwierząt.

Zdaniem gminy największe trudności związane z realizacją Programu będą wiązały się z brakiem lub niedostateczną ilością środków finansowych przeznaczonych na ten cel. Problem stanowić może również niedostateczna ilość miejsc dla zwierząt bezdomnych w Schronisku, z tego też powodu gmina rozważa możliwość założenia przytuliska na swoim terenie.

Gmina wyraża również obawę w odniesieniu do niewystarczającego zainteresowania mieszkańców adopcją zwierząt bezdomnych.

5.4 EDUKACJA I PROMOCJA PROGRAMU

Gmina Radłów dostrzega potrzebę organizowania i wdrażania przedsięwzięć informacyjno-edukacyjnych, poszerzających wiedzę i świadomość w zakresie opieki nad zwierzętami i poszanowania ich praw.

W związku z tym, Gmina zainteresowana jest prowadzeniem akcji edukacyjnych dla swoich mieszkańców. Informacje o zasadach humanitarnego traktowania zwierząt i potrzebie postępowania zgodnie z jej wymogami będą rozpowszechniane w formie materiałów edukacyjnych, takich jak ulotki, przekazywane podczas zebrań wiejskich oraz zajęć w szkołach i świetlicach. Budowanie i utrwalanie prawidłowych postaw od najwcześniejszych lat ma kluczowe znaczenie dla realizacji Programu.

Założenia Programu oraz akcje zachęcające mieszkańców do adopcji zwierząt bezdomnych będą promowane na stronie internetowej Gminy – www.gminaradlow.pl

5.5 PLAN WYDATKOWANIA ŚRODKÓW

W budżecie Gminy Radłów na rok bieżący przeznaczono na realizację założeń Programu środki w wysokości 15,000 zł.

Większość planowanych środków (14 000 zł) przeznaczonych zostanie na odławianie zwierząt bezdomnych, ich utrzymanie w Azylu, zapewnienie całodobowej opieki w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt oraz zapewnienie opieki zwierzętom gospodarskim. Koszty będą wynikały z realizacji ww. zadań.

Pozostałe środki (1 000 zł) przeznaczone zostaną na zakup ulotek i edukację społeczną związaną z ochroną zwierząt.

Plan wydatków przedstawionych poniżej wskazuje na 2012 r. ponadto gmina rozważy ewentualną możliwość znakowania psów w 2012 r.

Tabela 1. Środki przeznaczone na realizację założeń Programu

Środki w budżecie Gminy na rok 2012	15 000
Środki przeznaczone na odławianie zwierząt i utrzymanie ich w schronisku	14 00

W przyszłości Urząd Miejski w Radłowie zamierza zakupić urządzenie służące do identyfikacji zwierząt, a następnie doprowadzić do objęcia znakowaniem psów w obrębie całej gminy. Do przeprowadzenia tego zabiegu zostanie wyłoniona przychodnia weterynaryjna, z którą gmina zawrze stosowne porozumienie. Szacunkowe koszty przewidziane na czipowanie zwierząt przedstawione są w poniższej tabeli w odniesieniu dla jednostki.

Tabela 2. Kalkulacja szacunkowych kosztów znakowania zwierząt

Cena za jeden zabieg w [zł]	Znakowanie zwierząt i ich rejestracja	
	Liczba zwierząt w sztukach	
	1	10
35	35	350

Gminne środki przeznaczone na odłowienie zwierząt bezdomnych oraz zapewnienie im opieki, zawierające koszty obligatoryjnych zabiegów sterylizacji/kastracji nowo przyjętych zwierząt do Schroniska, wynikają z umowy gminy Radłów ze Schroniskiem dla Zwierząt. Gmina Radłów rozważa dofinansowanie zabiegów sterylizacji lub kastracji dla zwierząt posiadających właścicieli i w ciągu roku, w zależności od rzeczywistych kosztów poniesionych na realizację obligatoryjnych założeń Programu oraz od dostępnych środków w gminnym budżecie, podejmie decyzje w tym zakresie. Jeśli możliwości finansowe gminy pozwolą na podjęcie działań, poinformuje ona mieszkańców o zakresie dofinansowania i zasadach przeprowadzanych akcji. Informacja zostanie udostępniona w sposób zwyczajowo przyjęty, m.in. za pośrednictwem Urzędu Miejskiego oraz strony internetowej. Szacunkowe koszty zabiegów oraz kalkulacja kosztów uwzględniająca liczbę zwierząt poddanych zabiegom przedstawione są poniżej.

Tabela 3. Szacunkowe koszty zabiegów sterylizacji i kastracji zwierząt

Rodzaj Zabiegu	Koszt w złotych za sztukę
Kastracja kocura	50
Sterylizacja Kotki	100
Kastracja psa	90
Sterylizacja suki	100 - 200

Środki zabezpieczone w gminnym budżecie na realizację założeń programu na rok 2012 mogą okazać się niewystarczające. Dla skutecznego wdrożenia zadań i wywiązania się

z nałożonych przepisami prawa zobowiązań, koszty poniesione na realizację założeń Programu przez gminę Radłów mogą przekroczyć ustalone środki. Należy zatem mieć na uwadze fakt, iż zadania wynikające z zapewnienia opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności na terenie Gminy Radłów wiązać się mogą z dodatkowymi wydatkami i kosztami, niektóre zadania mogą zostać nie wdrożone .

6. Akceptacja i uchwalenie Programu

Program uchwalono po zaopiniowaniu przez:

- właściwego powiatowego lekarza weterynarii,
- organizację społeczną, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działającym na obszarze gminy Radłów,
- dzierżawców - zarządców obwodów łowieckich, działających na obszarze gminy Radłów.

Wymienione podmioty w terminie 21 dni od dnia otrzymania projektu Programu wydają o nim opinie. Niewydanie opinii w tym terminie uznaje się za akceptację przesłanego Programu.

Po akceptacji Programu, następuje jego przyjęcie w postaci uchwały Rady Miejskiej w Radłowie.

Dane teleadresowe jednostek

1. Urząd Miejski w Radłowie ul. Kolejowa 7 , 33-130 Radłów (014) 6782 044
2. Ludowy Klub Jeździecki w Tarnowie Klikowej, ul. Klikowska 304 tel. (014) 6 266 705
3. Inspekcja Weterynaryjna, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Tarnowie Pan Jan Grudnik, ul. Braci Saków 1, 33-100 Tarnów, tel.: (014) 628-60-90,
4. Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami ul. Rynek 4/3, 33-100 Tarnów
5. Azyl dla Zwierząt w Tarnowie, ul. Cmentarna, 33-100 Tarnów, tel./ 14 625 82 34
6. Koło Łowieckie Trop , 33-270 Wietrzychowice
7. Koło Łowieckie „Ryś” ul. Czarna Droga 117, 33 -101 Tarnów
8. Koło Łowieckie „Łoś”, ul. Wodna 9, 33-100 Tarnów
9. Koło Łowieckie Bażant, ul. Wiśniowa 78 33-100 Tarnów,
10. Nadleśnictwo Dąbrowa Tarnowska ul Szarwarska 1 wydzielony obwód nr 86
11. Lekarz weterynarii Pan Dawid Mączka, ul Biskupska 14, 33-130 Radłów (tel. 14 6782 270)

Przewodniczący Rady Miejskiej
Piotr Kapera